

Dosarul nr. 2rac-26/23
2-19189765-01-2rac-31012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Eu. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

02 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Pitic
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova” împotriva Organizației Particulare de Pază „JAGUAR SECURITY” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 28 noiembrie 2019, Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova” (în continuare IP Compania „Teleradio-Moldova”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Organizației Particulare de Pază „JAGUAR SECURITY” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OPP „JAGUAR SECURITY” SRL) cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată (f.d. 3-6).

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la data de 22 februarie 2018 a încheiat cu OPP „JAGUAR SECURITY” SRL contractul de locațiune nr. 60, al cărui obiect constituia transmiterea în locațiune a suprafeței de 2 m² pe acoperișul blocului Casa Radio din str. Miorița 1, mun. Chișinău.

Totodată, contractul nominalizat prevedea obligația OPP „JAGUAR SECURITY” SRL de a plăti lunar chiria până la data de 10 a lunii premergătoare, în care nu se includ costurile pentru serviciile energia electrică, întreținerea rețelelor electrice, energia termică, apa potabilă, canalizare, evacuarea gunoiului și paza care se achită separat în termen de 5 zile de la facturare.

Reclamanta a notat că în conformitate cu prevederile contractului prin Actul de predare-primire din 22 februarie 2018, și-a onorat obligațiile contractuale asumate și a transmis bunurile în locațiunea pârâtului, acesta beneficiind și de serviciile comunale. Iar, pentru serviciile prestate OPP „JAGUAR SECURITY” SRL i-au fost

eliberate lunar facturile fiscale, însă deși pârâta a acceptat facturile înaintate spre plată, aceasta s-a dovedit a fi de rea credință, neonorându-și obligațiile contractuale și eschivându-se de la achitarea plăților în termen.

Reclamanta a invocat că în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, a înaintat o reclamație în adresa OPP „JAGUAR SECURITY” SRL, prin care a solicitat stingerea datoriei, penalității de întârziere și dobânzii de întârziere, care a rămas fără răspuns. Iar, la data de 25 iulie 2019 în adresa pârâtei a fost expediată o nouă notificare prin care s-a solicitat achitarea datoriei, în sumă totală de 18392,57 lei, calculată la data de 30 iunie 2019, fiind informată despre faptul că în cazul ignorării notificării, contractul de locațiune va fi rezolvit.

Prin urmare, la data de 23 august 2019, între IP Compania „Teleradio-Moldova” și OPP „JAGUAR SECURITY” SRL a fost semnat acordul nr. 129 privind rezoluțiunea contractului de locațiune nr. 60 din 22 februarie 2018, prin care OPP „JAGUAR SECURITY” SRL s-a obligat să achite, în termen de 10 zile, chiria și serviciile comunale, calculate până la data restituirii bunurilor primite în locațiune. Însă deși actul de restituire a bunurilor primite în locațiune a fost semnat la 26 august 2019, pârâta nu și-a onorat obligațiile de plată asumate prin acord.

Reclamanta a comunicat că la data de 13 noiembrie 2019 datoria OPP „JAGUAR SECURITY” SRL constituie 1122,25 lei. Totodată, potrivit prevederilor punctului 8.1 din contract și prevederilor art. 947, 949 Codul civil au fost calculate penalități de întârziere în sumă de 10650,92 lei, pentru perioada 06 martie 2018 – 13 noiembrie 2019.

Mai mult, din motiv că relațiile contractuale dintre părți au fost reglementate de prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, pentru perioada 06 martie 2018 – 28 februarie 2019 a fost calculată dobânda de întârziere în sumă de 436,77 lei.

Reclamanta a subliniat că în conformitate cu prevederile punctului 4.1 din contractul nr. 60 din 22 februarie 2018, OPP „JAGUAR SECURITY” SRL s-a obligat să achite în termen de 10 zile de la semnarea contractului în beneficiul reclamantei plata de garanție în sumă de 617 lei, obligație neexecutată de pârâtă. Prin urmare, în acest context în temeiul prevederilor punctului 8.1 din contract și prevederilor art. 947, 949 Codului civil, pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019 au fost calculate penalități de întârziere în sumă de 1662,82 lei. Totodată, din motiv că relațiile contractuale dintre părți au fost reglementate de prevederile Codului civil în vigoare până la 01 martie 2019, pentru perioada 06 martie 2018 – 28 februarie 2019 a fost calculată și dobânda de întârziere în sumă de 94,32 lei.

În final, reclamanta a solicitat încasarea din contul OPP „JAGUAR SECURITY” SRL în beneficiul IP Compania „Teleradio-Moldova” a datoriei pentru locațiune inclusiv plata pentru energia electrică, întreținerea rețelelor electrice, energia termică, apa potabilă, canalizare, evacuarea gunoiului și pază, în sumă de 1122,25 lei, pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019, calculată în baza contractului nr. 60 din 22.02.2018; a penalităților de întârziere în sumă de 10650,92 lei, calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 13 noiembrie 2019, a dobânzii de întârziere în sumă de 436,77 lei, calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 28 februarie 2019, a penalității de întârziere în sumă de 1662,86 lei, calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019 pentru neachitarea în termen a plății de

garanție, calculate în baza contractului nr. 60 din 22 februarie 2018; a dobânzii de întârziere în sumă de 9432 lei, calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 28 februarie 2019 pentru neachitarea în termen a plății de garanție, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de IP Compania „Teleradio-Moldova” împotriva OPP „JAGUAR SECURITY” SRL cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la OPP „JAGUAR SECURITY” SRL în beneficiul IP Compania „Teleradio-Moldova” datoria în mărime de 1122,25 lei, în temeiul contractului de locațiune din 22 februarie 2018, penalitatea contractuală în mărime de 1122,25 lei, dobânda în mărime de 436,77 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 270,00 lei, în total suma de 2951,27 lei (f.d. 122, 126-132).

La 23 decembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, IP Compania „Teleradio-Moldova” a declarat apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 125-125A).

Prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de IP Compania „Teleradio-Moldova” și s-a menținut hotărârea din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.165-175).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că la data de 22 februarie 2018, IP Compania „Teleradio-Moldova” și OPP „JAGUAR SECURITY” SRL au încheiat contractul de locațiune nr. 60, prin care, chiria anuală pentru bunul închiriat, inclusiv paza, a fost stabilită în mărime de 7571 lei, constituind 631 lei lunar, ce urma a fi achitată până la data de 10 a lunii premergătoare lunii pentru care se efectuează plată.

Instanța de apel a notat că în corespundere cu obligațiile contractuale asumate, IP Compania „Teleradio-Moldova” a prestat OPP „JAGUAR SECURITY” SRL servicii, eliberând facturi pentru perioada: ianuarie 2018 - august 2019. Astfel, IP Compania „Teleradio-Moldova”, constatând faptul neexecutării obligațiilor de plată, a expediat reclamația la nr. 01-14/53 din 29 ianuarie 2019, prin care s-a solicitat stingerea datoriei, penalității de întârziere și dobânzii de întârziere. La data de 25 iulie 2019, IP Compania „Teleradio-Moldova” a expediat notificarea nr. 01-14/405, prin care a solicitat achitarea datoriei pentru locațiune, serviciile comunale, plății de garanție, penalităților și dobânzii de întârziere, în sumă totală de 18392,57 lei, calculate pentru data de 30 iunie 2019. Totodată, OPP „JAGUAR SECURITY” SRL a fost informată despre faptul, că în cazul ignorării notificării contractul de locațiune va fi rezolvit. Respectiv, la data de 23 august 2019, între părți a fost semnat acordul nr. 129 privind rezoluțiunea contractului de locațiune nr. 60 din 22 februarie 2018, iar în conformitate cu prevederile pct. 3 din acord, OPP „JAGUAR SECURITY” SRL s-a obligat să achite, în termen de 10 zile, chiria și serviciile comunale, calculate până la data restituirii bunurilor primite în locațiune.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond just a constatat că urmează a fi admisă parțial cerința privind încasarea penalității de întârziere calculată pentru perioada 06 martie 2018-13 noiembrie 2019, pentru neachitarea în termen a locațiunii, inclusiv plății pentru energia electrică, întreținerea rețelelor electrice,

energia termică, apa potabilă, canalizare, evacuarea gunoiului și pază, dispunând reducerea acesteia până la suma de 1122,25 lei, precum și întemeiat a respins cerința privind încasarea penalității de întârziere și dobânzii de întârziere pentru neachitarea în termen a plății de garanție.

Curtea de Apel Chișinău a notat că clauza penală constituie unul din cele mai frecvent întâlnite mijloace de garantare a executării obligațiilor, iar suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligațiilor contractuale de către debitor. Totodată, prevederile art. 953 alin. (1) Cod civil prevăd că în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalității disproporționat de mari. La reducerea penalității, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Cu referire la limita de reducere a clauzei penale, instanța de apel a considerat ca fiind relevant faptul că legea nu prevede expres această chestiune. Sarcina instanței în această situație constă în aprecierea adecvată a coraportului dintre mărimea penalității stabilite și mărimea prejudiciului real suportat. În litigiul dedus judecării, instanța de apel a remarcat că la emiterea hotărârii de reducere a penalității, instanța de fond și-a fundamentat soluția, făcând referire la probele ce rezultă din materialele cauzei.

Astfel, la reducerea clauzei penale, instanța de fond a ținut cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. La acest aspect, instanța de apel a respins alegația IP Compania „Teleradio-Moldova” precum că OPP „JAGUAR SECURITY” SRL nu a solicitat prin cerere reducerea clauzei penale, or, aceasta este în contradicție cu materialele cauzei, și anume cu referința depusă de la 29 iunie 2020, prin care ultimul a invocat că valoarea penalității solicitate a fi încasate depășește de aproape 10 ori valoarea restanței de bază, fapt ce denotă netemeinicia sumei date și caracterul abuziv, penalitatea contractuală urmând a fi într-o corelație proporțională cu obligația neexecutată.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță just a decis asupra reducerii cuantumului penalității disproporționat de mare în raport cu datoria pentru locațiune, întrucât suma penalități pretinse în mărime de 10650,92 lei depășește esențial suma datoriei de 1122,25 lei.

Cu referire la pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere și penalității de întârziere pentru neachitarea în termen a plății de garanție în temeiul art. 979 și 949 Cod civil, instanța de apel a considerat-o a fi neîntemeiată, deoarece sunt pretenții subsecvente în raport cu pretenția principală privind încasarea datoriei.

De asemenea, instanța de apel a reținut că luând în considerare că pretențiile IP Compania „Teleradio-Moldova” au fost admise parțial, prima instanță just a conchis asupra încasării sumei de 270 lei, cu titlu de cheltuielile legate de plata taxei de stat. Iar, instanța de apel va respinge cerința apelantului IP Compania „Teleradio-Moldova” de a încasa cheltuielile judiciare suportate în instanța de apel, or apelul declarat este fără temei juridic și a fost respins de către instanța de apel.

La 12 ianuarie 2023, IP Compania „Teleradio-Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială

a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii pretențiilor IP Compania „Teleradio-Moldova” și emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie admise integral pretențiile privind încasarea penalității de întârziere în suma de 9528,67 lei, calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019 pentru neachitarea în termen a plății chiriei și serviciilor comunale, penalității de întârziere în sumă de 1662,86 lei calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019, pentru neachitarea în termen a plății de garanție, dobânzi de întârziere în sumă de 94,32 lei calculate pentru perioada 06 martie 2018 – 26 august 2019 pentru neachitarea în termen a plății de garanție, și a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată, recurenta a menționat că instanțele inferioare nu au aplicat normele de drept care trebuiau aplicate, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, au interpretat eronat normele de drept aferente cauzei și au apreciat arbitrar probele.

Recurenta a invocat că soluțiile instanțelor inferioare cu privire la reducerea penalității cu 9528,67 lei contravin normelor de drept material aplicabile speței.

Cu referire la concluziile instanțelor inferioare privind respingerea încasării penalității și dobânzii de întârziere pentru neachitarea plății de garanție, recurenta a notat că le consideră bazate pe interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept. Or, conform pct. 4.1 din contractul de locațiune, locatorul plătește în favoarea locatarului plata de garanție în suma unei plăți lunare pentru chirie care se transferă pe contul locatorului în termen de 10 zile de la semnarea contractului.

Recurenta relevă că OPP „JAGUAR SECURITY” SRL nu a achitat plata de garanție, respectiv nu și-a onorat obligațiile de plată stabilite la pct. 4.1 și 4.2 din contractul de locațiune, prin urmare, este obligat să achite penalități și dobânzi de întârziere.

De asemenea, recurenta a remarcat că nu a avut parte de un proces echitabil, deoarece instanțele inferioare nu au motivat decizia adoptată. Mai mult, concluziile instanțelor inferioare nu pot fi reținute, deoarece sunt contradictorii circumstanțelor cauzei. Instanțele inferioare nu au intrat în esența litigiului, cauza a fost examinată superficial, fiind omisă aplicarea normelor de drept corespunzătoare, interpretată eronat legea și fiind dată o apreciere arbitrară a probelor.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 27 octombrie 2022.

La 16 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, în adresa recurteii a fost expediată copia deciziei motivate (f.d. 176).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de IP Compania „Teleradio-Moldova”, la 12 ianuarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 31 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei copia cererii de recurs, iar la data de 10 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, în adresa reprezentantului intimetei, avocatului Grosu Sandu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin

scrisoarea de însoțire și extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (f.d. 195, 197).

La data de 16 februarie 2023, OPP „JAGUAR SECURITY” SRL, reprezentată de avocatul Grosu Sandu, a depus referință la recursul declarat de IP Compania „Teleradio-Moldova”, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil (f.d. 208-210).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de IP Compania „Teleradio-Moldova” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc